Цана асобнага нумару 15 гр. | Przesyłka opłacona ryczałtem.

№ 54 (105). | Вільня, Серада 13 Ліпня 1927 г. | Год III

# СЯЛЯНСКАЯ НІВА

Няхай жыве Беларускі Народ!

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі:
ВІЛЬНЯ, ЗАВАДЬНАЯ 6. (Wilno, Zawalna 6.).
Рэдакцыя адчынена штодня ад 9 да 3 гадзіны апрача сьвята.
Рэдактар прыймае ад 12 да 2 гадз.

Зямля Сялянству бяз выкупу!

Падпіска:
на адзін месяц — 1 зал., на 3 месяцы — 2 зал., на 6 месяцаў 4 зал., на год — 8 зал.
Для заграніцы удвая даражэй.
Аплата надрукаванага залежыць ад рэдакцыі
ВЫХОДЗЕ Ў СЕРАДУ І СУБОТУ.

ОРГАН БЕЛАРУСКАГА СЯЛЯНСКАГА САЮЗУ.

## Арганізацыя сялянства.

Наша Бацькаўшчына Беларусь зьяўляецца землязробскай старонкай з аграмаднай пераважаючай большасьцю сялянства, як адвечнага жыхарства свайго краю. На 16 з лішнім міліёнаў жыхарства Беларусі, больш 12 міліёнаў прыпадае на Беларусаў, з якіх больш-менш 85% ёсьць беларускае сялянства. Хоць гэтыя даныя ня зусім дакладныя, аднак выразна гавораць аб тым, што на Беларусі лічба сялян даходзе да 10 мільёнаў асоб. Ня гледзячы на такую вялікую лічбу сялянства, гэтае апошняе дагэтуль знаходзіцца ў найгоршых абставінах як гаспадарчых, так і палітычных, грамадзкіх і іншых. Беларускае сялянства выкарыстоўваецца ўсімі чужынцамі бяз рожніцы іх клясавае прыналежнасьці. Селяніна эксплаатуе і чужынец абшарнік і яго вышэйшая служба (эканомы) і адміністрацыя і палітычная і „самаўрадавая“ ўлада і прысланы асаднік і камісар і фабрыкант-капіталісты і наагул насяленьне места, якое жыве коштам крыві і поту сялянства. Усё гэта дзеелася і дзеецца дягэтуль дзеля таго, што дзесяцімільённае беларускае сялянства ня было арганізавана, дзеля таго, што яно цёмнае, неасьвечанае. Навука была даступна толькі для багатых, а калі дзеня-дзе і выходзіў з вёскі які-небудзь інтэлігент, то ён, усёроўна, гінуў для вёскі, бо перакідваўся ў расейскі ці польскі лагер і верна служыў чужацкім захопніцкім ідэалам і чужацкім буржуазным інтарэсам.

Аднак расейская рэвалюцыя ўскалыхнула сялянскім морам і выкінула на верх лепшых сыноў беларускага сялянства, якія асталіся вернымі сваей вёсцы. Пачынаецца праца над будаваньнем свайго лепшага жыцьця. Дзень 25-га сакавіка 1918 году быў адным з найсьвятлейшых праменьняў у гісторыі беларускага адраджэнскага руху, у якім ўжо бралі ўдзел прадстаўнікі нашага сялянства. Аднак выпадкі далейшыя паказалі, што мала таго, каб толькі сялянства магло выявіць сваю волю, трэба гэтую волю правесьці ў жыцьцё.

І вось для здзейсьненьня волі беларускага сялянства не хапіла сілы, бо сялянства яшчэ ня было арганізаваным. Разумеючы гэта добра і маючы перад сабой выяўленую ў дзень абвешчаньня незалежнасьці волю беларускага народу, (пераважна сялянскага) беларускія паслы два гады таму назад заложылі Беларускі Сялянскі Саюз. Саюз, вядучы арганізацыйную працу сярод сялянства, увесь час змагаецца за лепшую долю сялянства, якая можа прысьці толькі дзякуючы арганізаванасьці сялянства, дзякуючы яго дружнаму выступленьню ў барацьбе за *зямлю бяз выкупу* і за самастойнае гасйадараваньне ў сваім краі. Ужо за так кароткі час істнаваньня Саюзу мы бачым вялікі поступ у арганізацыі сялянства і ў яго асьведамленасьці. Цяперашнія выбары ў самаўрады выразна паказалі, што сялянства пачынае арганізавана выступаць у абароне сваіх правоў, ідзе за клічам „Сялянскае Нівы“, адзінае запраўды беларускае газэты, якая стаіць на выразнай сялянскай ідэалёгіі. Але гэтыя пацяшаючыя нас зьявы не павінны нас задавальваць, мы яшчэ далёка ад поўнага зьдзейсьненьня нашых беларускіх сялянскіх ідэалаў. Мы павінны гэтымі зьявамі толькі падахвочваць іншых да больш дзейнай і змагальнай працы, да яшчэ большай арганізаванасьці.

Дык, многамільённае сялянства, помні, што тваё збаўленьне толькі залежыць ад сябе самога, толькі праз сваю сялянскую арганізацыю здабудзеш сабе зямлю бяз выкупу і станеш сам сапраўдным гаспадаром!!

А. Саюзьнік.

*Сяляне! Запісвайцеся у Беларускі Сялянскі Саюз!*

## ПРАМОВА

**пасла Ярэміча на паседжаньні Сойму ў справе самаурадавых уставаў.**

Высокі Сойме!

У працягу 5 гадоў мы, прадстаўнікі Беларускага Народу, усьцяж дамагаліся, каб як найхутчэй выдаць самаўрадавыя ўставы, бо да гэтага часу мы ня мелі гэтакіх уставаў, ня мелі мы самаўрадаў, а дзеля таго гэта была адна з найвялікшых нашых балячкаў на беларускіх землях. Прышоў час, ужо пры хіена-пястоўскіх урадах, калі атрымалі мы самаўрадавыя праекты. Тыя самаўрадавыя праекты былі скіраваны выключна проці нас. Бяз убіраньня ў бавэлну, з поўным цынізмам былі яны скіраваны проці ўсіх нацыянальных меншасьцяў; была там уведзена большасьць, якая мела на ўвазе, каб адзін Паляк на г. зв. Усходніх Крэсах быў варт 5 Беларусаў, Літвіноў, Украінцаў ці прадстаўнікоў якіх іншых нацыянальных меншасьцяў, бо былі запраектаваны 4 дадаткавыя галасы. Але з тых 4 галасоў ані аднаго ня мог выкарыстаць Беларус. І калі даваўся дадаткавы голас самаўрадаваму ці адміністрацыйнаму ўрадоўцу, дык Беларус ня мог з яго скарыстаць, бо нас Беларусаў да ўраду не прымаюць.

Ня мог Беларус скарыстаць і з другое льготы, а іменна з льготы, якая давалася таму, хто ўладае польскай мовай у слове і на пісьме. Разумеецца, што з гэтае льготы ня мог Беларус скарыстаць дадаткавым голасам, бо не ўладае польскаю мовао ані на слове, ані на пісьме. Ня мог Беларус скарыстаць дадатковым голасам і з трэцяе льготы, бо даваўся ён таму, хто служыў у польскім войску ахвотнікам. З гэтае льготы ня мог скарыстаць ані Беларус, ані Літвін, бо ні той ні другі ахвотнікам у польскім войску ня служылі. Беларус ня мог скарыстаць і з чацьвертай льготы, якая належала таму, хто мае чацьвёра дзяцей, а ня мог-бы выкарыстаць гэты дадатковы голас дзеля таго, што ня мог-бы даказаць і прадставіць дакумэнтаў. Бо ўсе мэтрыкі ў часе вайны былі вывезены ў Расею і загубіліся, а нават, каб і не загінулі, дык ён (Беларус) мусіў-бы плаціць па 5 зл. за кожную мэтрыку, (а іх трэ' было-б мець 4), дык гэта зьяўляецца не пад сілу селяніну і работніку, а знача гэта было немагчыма для тае клясы, якую мы тут прадстаўляем.

Усе тыя ўставы былі скіраваны проці беларускага і ўкраінскага сялянства, але-ж ня былі карыснымі і гэтак званай „польскай дэмакрацыі, польскім сялянам і работнікам. А дзеля таго прадстаўнікі г. зв. польскай лявіцы паднялі тагды галасы, пачалі ладзіць вечы і сабраньні, каб не дапусьціць да ўзаканеньня тых праектаў, якія маглі абмяжаваць правы ўжо здабытыя польскім селянінам і работнікам. Пачалі яны змагацца з выбрыкамі польскае рэакцыі. Аднак-жа былі яны тут на соймавай, парляманцкай „тэрыторыі“ ў меншасьці, а гэта іх змусіла прысьці да нас і сказаць: Паны, ідзеце супольна змагацца з нашаю рэакцыяй. Тагды мы прыхіліліся да г. зв. польскае дэмакрацыі з поўнай лёяльнасьцю, каб разам змагацца і змагаліся. Барацьба цягнулася даволі доўга: мы ня бачылі іншага способу ў гэтай барацьбе, як байкатаваньне тых уставаў, абы не дапусьціць, каб польская рэакцыя магла адабраць тыя правы, якія ўжо здабыла сабе працоўная кляса. Барацьба цягнулася амаль што паўгоду. Байкатуючы тыя ўставы, мы прадстаўнікі нацыянальных меншасьцяў ня былі толькі наглядчыкамі.

Мы занялі баявыя пазіцыі, дык нават польская дэмакратыя зьдзіўлялася таму, як змагалася мы з тымі ўставамі. Бачачы безрэзультатнасьць у правядзеньні сваіх рэакцыйных уставаў, правіца занядбала сваю барацьбу і настала тагды, калі можна гэтак сказаць парасейску „передышка“. І вось у часе тае перадышкі, у часе спыненьня барацьбы, эндэцыя і Пяст пашлі іншаю дарогаю, дарогаю „staro-wyprobowaną“, каб кідаючы маленькія ахлапкі дабываць вялікія магутныя сродкі для сябе. За пасярэдніцтвам пана маршалка сойму Ратая выбраўшы з польскай лявіцы двох вялікіх герояў пасла Яваро́ўскага і Путка пачалі торг. Торг той быў аб нашую скуру... І вось правіца сказала: паны левіцоўцы, чаго хочаце, і мы таксама Палякі і нам таксама пагражаюць нацыянальныя меншасьці, дык мы вам сякія-такія кінем ахлапы, а вы аддайце нам меншасьці?!...

І п. пас. Яваро́ўскаму прышла думка ў галаву: ведаеце што паны, можа і праўда, што можна з гэтага скарыстаць і фактычна зрабіць інтэрас... Дык вось, паны, за тыя ахлапы, якія ім дала і кінула эндэцыя п. пас. Яваро́ўскі і п. старшыня адміністрацыйнай камісіі Путэк з поўным цынізмам і паскудствам аддалі эндэцыі ўсе нацыянальныя меншасьці. (Голас: Не аддалі, бо пан калега свабодна гаворыш). Выбачайце Паны, калі за тыя ахлапы, якія атрымала г. зв. польская лявіца, цяпер п. пас. Яваро́ўскі і п. пас. Путэк прадстаўнікі польскае лявіцы выракліся сваіх элементарных лёзунгаў дэмакратызму, пашлі на тое, каб коштам нацыянальных меншасьцей здабыць сабе хоць маленькі эфэкт, дык памыліліся ў гэтым, бо тыя

эфэкты, якія цяпер быццам здабыты, лічачы, што быццам вырвалі ў эндэкаў, будуць мсьціцца!... Сёньня п. пас. Казлоўскі сьмяецца і задаволены сваім арцідзелам і фактычна сёньня ён тут выкарыстае ўсё. Ён сёньня—гэтакі, што забраў ад польскае лявіцы ўсё і зьдзейсьніў тое, што хацеў зьдзейсьніць.

Не ўдалося яму правясьці большасьць, дык атрымаў тую большасьць пад іншым паглядам, бо за маленькі ахлап, які кінуў паном ППС і „Вызваленьню", атрымаў тое, што польская дэмакратыя здрадзіла сваім прынцыпам, атрымаў на вызыск нацыянальныя меншасьці і вялікія абшары краю будзе трымаць у сваіх руках, а гэтым самым паглыбіць роў між правадырамі г. зн. польскае лявіцы і нацыянальнымі меньшасьцямі, ці, праўдзівей кажучы, паглыбіць роў між грамадзянствам нацыянальных меньшасьцей і грамадзянствам польскім. У гэтым, яго мэты поўнасьцю зьдзейсьнены. Верныя служкі ўгоды п. пас. Путэк і п. пас. Яваро́ўскі зрэалізавалі гэтую ганебную ўгоду ў адміністрацыйнай Камісіі.

Я павінен сьцвердзіць, што за пяць гадоў у Сойме, сколькі было праведзена ўставаў, ня лепшых і ня горшых, як гэтыя самаўрадавыя ўставы, ні адзін старшыня камісіі гэтак да нас не адносіўся: ані пры разглядзе ўставы аб зямельнай рэформы, ані пры разглядзе ўставы аб чужаземцах, з гэтакай ганебнасьцю, з гэтакай няўважлівасьцю; з гэтакай нелёяльнасьцю ў адносінах да нас ніякая ўстава праведзена не была, як праводзіліся самаўрадавыя ўставы ў адміністрацыйнай камісіі, у якой старшынстваваў, крычачы аб сваім дэмакратызме, п. пасол д-р Путэк.

І вось, угода пашла ў тым кірунку, каб зламаць дэмакратычныя прынцыпы, каб увясьці патройную сыстэму выбараў, каб не дапусьціць нацыянальныя меншасьці да выкананьня ў самаўрадах вышэйшых функцыяў і сёння ўжо відзім красачкі таго трайнога дэмакратызму. Сёньня відзім, што калега Яваро́ўскі выходзіць на саймавую трыбуну і гавора: мы былі за тое, каб правясьці адналітую ўставу ўва ўсей польскай дзяржаве і каб скінуць з сябе кайданы няволі і маскоўскай, і аўстрыяцкай, і нямецкай, а дзеля гэтага мусім выдаць сваю ўставу.

І вось прыходзіць з тымі уставамі, з нейкімі трайнымі ўставамі, якія накладаюць нам Беларусам кайданы на рукі і на ногі. (П. Васынчук: Дачакаюцца таго, што Расейцам зроблена).

Гэта мы бачым у артыкуле 32, тое самое бачым у арт. 47, тое самае бачым і ў 100 арт., усе яны выразна скіраваны проці нас.

Калі артыкулам 100 паны вымагаеце, каб войт умеў чытаць і пісаць папольску, дык я скажу, што на „крэсах" да сёньняшняга дня ёсьць многа такіх, якія называюць сябе Палякамі, але-ж ня ўмеюць чытаць і пісаць папольску. Гэта адно. А дзе крытэрыум экзаменаў? Дзе і перад кім будуць здаваць войты экзамены?

Вы ідзецё тут па тэй лініі, каб ані воднага, ані Украінца, ані Беларуса, ані Літоўца не дапусьціць да кіраўніцтва гмінай войта, бо пан стараста заўсёды дасьць сабе рады з тым, на што дасьце яму права. Калі нават войт будзе ўмець чытаць і пісаць папольску, але будзе не дагодны для пана старасты, ня будзе яго „pupilkiem", дык ён проста скажа, што ты не даволі ўладзееш польскаю моваю.

Вельмі і вельмі многа ёсьць яшчэ іншых красачак у тэй уставе, але ня буду болей займаць часу, бо маю яго надта мала, а пан маршалак ужо зацеміў, што ўстаноўленые абмежаваньне, проці нашае волі, часу на прамовы датрымае, пакідаючы запасы часу на прамовы на падрабязнае чытаньне артыкулаў.

Мушу сказаць толькі адно. Ня тою дарогаю ідзецё паны г. зв. дэмакраты, бо будзе ўсё тое жорстка мсьціцца на вас, будзе мсьціцца гэтае штодзеннае адступленьне пазыцыяў правіцы. Нам гавораць, што гэтая ўстава добрая, што ў Эўропе няма лепшае, што гэта—адна з найлепшых уставаў... Але я, не належачы да тых, якія падтрымоўваюць сучасны ўрад, не належачы да г. зв. польскіх дэмакратаў, якія адно гавораць, другое думаюць, а трэцьцяе робяць, якія патаемна супрацоўнічаюць з урадам, а ў газэтах выяўляюць апазыцыю ў адносінах да ўраду і называюць яго фашыстоўскім, ня будучы прыхільнікам фашызму і сучаснага ўраду,—павінен сказаць, што тыя выбары на „Крэсах", якія адбыліся цяпер па аснове распараджэньня Генэральнага Камісара Ўсходніх Зямель—далёка лепшыя за тыя выбары, якія гатовіць вялікі тварэц і майстар сацыялізму пан Яваро́ўскі. Ён заўсёды гаворыць, аб сваім вялікім сацыялізме, але я павінен сказаць... (Голас: А сацыялісты гавораць, што ён—найвялікшы эндэк). Але, гэта магчыма, бо я нікае рожніцы паміж п. Казлоўскім і Яваро́ўскім ня віджу; бо калі калега Казлоўскі ідзе проста і адкрыта гавора: я вас хачу задушыць, зьніштожыць, сцёрці, спалянізаваць і скалёнізаваць, (Голас: Ці ён на гэтакага падобны?), дык калега Яваро́ўскі ідзе абсалютна па тым самым кірунку, толькі іначай, бо той ідзе і кажа: я цябе заб'ю, а гэты ідзе і кажа: я табе ў плечы нож усаджу. (Голас: Той гаворыць, а гэты робіць).

Білянсуючы тое, што гаварыў, мушу ўспомніць, што яшчэ адзін раз мы прабавалі стаць разам з г. зв. польскай дэмакрацыяй. Яшчэ раз сказалі мы сваім выбаршчыкам і Беларускаму Народу, што гатовы ісьці на супольную барацьбу, аднак-жа памыліліся, бо тагды, калі мы былі патрэбнымі дэмакратам, каб перамагчы большасьць, дык нас запрашалі і давалі нам абяцанкі, але калі эндэцыя кінула ахлапку абяцанак дэмакратам, дык яны пакінулі нас і аддалі на „łup" эндэцыі.

Украінскае, беларускае і літоўскае грамадзянства і сацыялісты і несацыялісты павінны сказаць, што ня маем веры да г. зв. польскай лявіцы, што ёсьць яна нават горша, здрадліўшая чым той бок (паказвае на правы бок Сойму), які адкрыта ідзе проці нас. Але-ж з гэтага не вынікае і вы ня думайце, што далося вам лёгка здушыць нас, (Голас: зьесьці), што правядзеце ўсе вашы намеры проці нас. Ня думайце, што калі дасьце нам права выставіць толькі ¼ частку кандыдатаў, дык і лёгка гэта пройдзе. Я вам кажу, што кій мае два канцы.

Калі маем у некаторых мясцовасьцях 80% Беларусаў, 10% Жыдоў, 7, 8 ці 5% Палякаў і 2 ці 3% яшчэ нейкіх іншых нацыянальнасьцей, расейскай ці іншае, дык пастараемся адказаць вам тым самым, што робіце вы нам. Вы пашлі з правіцаю, каб нас не дапусьціць да самаўрадаў, мы патрапім пайсьці таксама супольна, абы ня даць вам нідзе ані аднаго месца. Гэтак будзе. Мы ня ёсьць тымі, якімі былі, калі можна было нас як манэкенаў пасылаць туды, дзе нейкі пан X ці У, ці PPS., ці „Вызваленец" хацеў; мы ўжо—сьведамы народ і сучасныя выбары паказалі, што маем гэткую сьвядомасьць, дык і здабываем сабе за кожным крокам належную пазыцыю. (П. Путэк: Нажаль ня маеце добрых заступнікаў). Думаю, што гэтакіх, як галіцыйскія палітыкі, якімі заліта ўся Беларусь, якія адно робяць, другое думаюць, а трэцяе гавораць... Гэтакіх мы ня маем.

Сёньня прыходзім да пераканаьньня, што кансалідацыя нашага Беларускага Народу ня дасьць, каб вырвалі ў нас тыя правы, якія ўся эўропэйская дэмакратыя ўжо здабыла. Сёньня польская дэмакратыя ідзе не наперад у кірунку пашырэньня і пабудаваньня дэмакратычных праў, а адступае назад. Спадзяюся, што Беларускі Народ ператрывае і накінутую яму на шыю пятлю здыме і здабудзе належнае яму права.

(Авацыі на ўкраінскіх і беларускіх лаўках).

# Некалькі слоў аб сучаснасьці.

Тыя выбары ў самаўрады, якія адбыліся на тэрыторыі Заходняе Беларусі ясна і яскрава паказалі, што нарсд наш трымаецца нацыянальнага фронту. Аб гэтым мы ўвесь час пісалі, дык цяпер бачачы, што народ падзяляе нашы думкі, мы вельмі радуемся. Разумеецца, што розным здэнацыяналізаваным тыпам, якія сіляцца рэпрэзэнтаваць Беларускі Народ, каб вясьці яго па розных арыентацыйных дарогах усё гэта прышлося не да смаку, але-ж дэмагонія ня знае меры... Вось дзеля чаго „наша-праўдзінцы" кіўнуліся ў бок нацыянальны, а палянафілы палінялі, але сьпусьціўшы старую шкуру, „понимаете-ли" яны так такі і асталіся тымі самымі—чорнымі.

Паўлюкевічаўскае „Слова" робіць моцны націск на нацыяналізм, думаючы, што пад шапкаю-палянафілкаю на гэтай адной назе (нацыянальнасьці) ўзяўшыся за хвост буржуазіі яму ўдасца заманіць Беларусаў. Можам без абмылкі сказаць, што гэта Паўлюку ня ўдасца, хоць крычыць ён аб сваіх заслугах на выбарнай кампаніі мацней, чым крычаў „стары цюцік" чытаючы аднага разу ў публічным месцы кніжку. Як тагды думалі, што Паўлюкоў кампаньён, такі і цяпер так сама думаем, што Паўлючок сам — не асягнуўшы сваей мэты, лопне. Занадта чорным ён сябе паказаў, каб чым-колечы адкупіцца ад тых грахоў, якія зрабіў перад Народам.

Ад найвялікшых сваіх праступкаў ён ня мог-бы адкупіцца, калі-бы праўда адзначыўся чым-колечы добрым. Адносна яго шуму „понимаете-ли" аб нібыта дапамозе пры выбарах, можам сказаць, што ні больш ні менш Паўлючок зрабіў яшчэ адзін сьмяротны грэх, бо стварыў Камітэт, на які выдаў вялікую колькасьць казённых грошай на тое, каб абаламуціць народ і правясьці у самаўрады гэтакіх радных, якія кахаюць усім сэрцам, усім пачуцьцём, усім розумам і сэрцам і усею душою „macierz".

Ясна, што хваліцца гэтым ён можа толька перад багаславіўшымі яго і нагрy дзіўшымі, але-ж перад прыгнечаным і крыўджаным нашым гаротным народам, хваліцца гэтым — сорамна і праступна.

Пераглядаючы Паўлючковую газэту, (Бел. Слова № 22) гэтак і здаецца, што крычыць ён дзеля таго, што яму за гэта плацяць і відаць, што чым мацней крычыць тым паўнейшым ручаём плывуць залатоўкі. Мець послух у каго колечы з Беларусаў, гэты крык ня будзе... Усім добра ужо вядома Паўлючковая праца...

І яшчэ заўважана адна дужа паскудная рыска ў Паўлючка, гэта перасяданьне з месца на месца, частыя рэаргінізацыі, але-ж маючы адну і тую самую дудку, якая грае, што „добра гэтак нам як ёсьць і што гэтак павінна на заўсёды астацца" — нічога не паможа. Паміма нацыянальнага адраджэньня Беларусам неабходна правясьці самую карэнную і радыкальную перабудову сялянскага і наагул народнага жыцьця на Беларусі. А вось Паўлючок гавора, што перабудова не патрэбна. Апошняя яго перадавіца (Бел. Сл. № 22) выразна гавора гэта.

Пакінем Паўлючка, няхай ён са сваім „понимаете-ли" плыве далей, ды перайдзем на момент да Умястоўскага „Дня".

З якога боку павеяла на Умястоўшчыну незалежніцкая ідэя—хіба ня трэба дагадвацца. Той факт, што Умястоўскі загаварыў аб незалежнасьці Беларусі, як ідэі Беларускага Народу, ясна сьведчыць аб нерэальнасьці фэдэрацыйнае праграмы, якую выставіў Умястоўскі на пачатку сваей полёнафільскае дзейнасьці. Калі не рэальнаю была фэдэрацыйная праграма, дык яшчэ болей абсурднаю зьяўляецца тэза (Бел. Дзень № 18) аб тым, быццам Палякі памогуць Беларусам збудаваць Беларускую незалежную дзяржаву.

Падвёўшы балянс палянафільскіх рахункаў, пяройдзем да саветафільскага, а пры гэтым зірнем туды, дзе, як кажа „Наша Праўда" (№ 28) ёсьць незалежная Беларуская дзяржава. Ня ведаю, ці ў тую незалежнасьць, якую прапаведвае верацъ кіраўнікі „Нашае Праўды", але-ж што датычыць Беларускага Народу, дык няма аматара на гэта. Дзякуй Богу жывем на Беларусі, а не на Марсе і ведаем вельмі добра, што Савецкая Беларусь, апрача назову ніякае самастойнасьці ня мае. Але ж каб не „сумлявалася" „Наша Праўда", дык прыточым ня зусім малы факт. Нядаўна па загаду Масквы быў зьмешчаны старшыня савецкага ўраду на Беларусі Адамовіч і заменены назначаным з Масквы нейкім Галадзедам. І пры гэтых пераменах „незалежнага" Беларускага Народу ніхто і ні абчым не запытаўся. Вось дык незалежнасьць!...

Ня думаю, каб кіраўнікі „Нашае Праўды" прыпісвалі незалежнасьць Савецкай Беларусі нясьведама, а калі гэтак, дык і робіцца уражаньне, што „Наша Праўда" саветафільствуе.

Пішам мы гэта дзеля таго, каб Беларускі Народ ведаў з кім мае справы. На гэты раз ня будзем казаці: ці добра ці не ісьці з палянафіламі ці з саветафіламі. Няхай кожны сам зробіць вывады і выбярэ сабе шлях, а іх ёсьць тры: палянафільскі, саветафільскі і свой ўласны, ісьці апошнім кліча „Сял. Ніва".

І гэта бязумоўна найлепшы шлях, бо толькі ў сваім доме можна завясьці свой лад.

Яснавід.

# Беларусы у Чэхаславаччыне.

— 28-га траўня г. г. Беларускае Культурнае Т-ва ім. Фр. Скарыны ў Празе, ладзіла ўрачыстую акадэмію прысьвячаную 10-ым угодкам сьмерці Максіма Багдановіча. Быў адчытаны рэфэрат аб М. Багдановічу, як паэту і мастаку. Пасьля былі прачытаны адрыўкі з прозы і прадэклямаваны некаторыя вершы Багдановіча.

— Праектаваны з'езд Аб'яднаньня Беларускіх Студэнскіх Арганізацыяў на 1—2 ліпня адкладаецца на восень. Да гэтага-ж зьезду будзе выдана часопісь.

— 3-га чэрвеня студэнты — грамадзяне БССР наладзілі вечар беларускае песьні. Пяяў чэскі хор Бакулы беларускія песьні дужа прыгожа. Матывы выключна народныя. На жаль апрача беларускага студэнства, якое прышло паслухаць сваю песьню бяз рожніцы палітычных пераканаьньяў, чэхаў і іншых было дужа мала. Якая прычына? Ня ведаем. Аднак-жа можна канстатаваць, што беларуская песьня на праскім грунце карыстаецца вялікай папулярнасьцю.

— Беларускае арганізацыйнае жыцьцё як ў грамадзкіх гэтак і студэнскіх гуртков на час летніх фэрыяў прыпыняецца. Большасьць студэнтаў пакідае Прагу. Адныя выязджаюць на правінцыю Чэхаславаччыны, другія-ж скончыўшыя школу высокую, вяртаюцца на Беларусь.

# З жыцьця Польшчы.

## Варшава ў сумных цыфрах.

Польская газэта „Głos Prawdy“ неяк гэтак разышлася, што назвала Варшаву сэрцам Эўропы. Тагды мы не маглі аб гэтым нічога сказаць, але-ж вось 11 г. ліпня „Robotnik“ зьмясьціў „экскурсію ў старонку цыфраў“.

З гэтых цыфраў мы даведаліся, што ў Варшаве ёсьць 11.127 дамоў, з якіх 32 проц. ня маюць вадаправодаў, ня маюць нават студняў, а прыходзіцца дабываць ваду з іншых дамоў. Хто знае мястовае жыцьцё, дык ведае, як цяжка насіць ваду з іншага дому, ды на які трэці ці чацьверты паверх. 51 проц. дамоў ня маюць каналізацыі (адходаў памыяў).

„Уясьнеце сабе, калі ласка,—піша „Robotnik“,—у мільённым, сучасным месьце трэцяя частка дамоў ня мае вады, болей як палавіна дамоў ня мае каналізацыі“.

„А рэзультаты страшных кватэрных і санітарных варункаў, якія пануюць у сталіцы, не даюцца, каб на іх чакалі“. У тых часьцінах места, дзе найболей жыве бедната, дык што год умірае ад сухотаў на трыста жыхароў адзін чалавек. А сярод школьнае моладзі, дык сьмяротнасьць ад сухотаў яшчэ большая.

„Экскурсія ў старонку цыфраў,—піша „Robotnik“, — гавора нам: дрэнна ёсьць — мусіць быць лепей“.

Дык пасьля гэтага называць сэрцам, гэтакае места ня надта пахвальна. Ад сэрца залежаць важныя функцыі і арганізм з гэтакім сэрцам ня можа істнаваць.

Калі-б праўдаю сталася тое, што пісаў „Głos Prawdy“, дык Эўропе, бязумоўна, капут.

## Працы Сойму.

Гэтымі днямі адбываюцца паседжаньні Сойму, які разглядае самаўрадавыя праекты.

На паседжаньні 12-га ліпня, пасол Путэк, старшыня камісіі, якая разглядала самаўрадавыя праекты сказаў прамову, якая цягнулася аж 3 гадзіны.

Яго прамове перашкаджалі нацыянальныя меншасьці, якія ўвесь час рабілі абструкцыі.

Сваею доўгаю прамоваю пас. Путэк гэтак замучыў паноў паслоў, што ня вычарпаўшы пытаньняў, якія былі на павестцы дня маршалак Сойму абвясьціў перарыў у працы, да другога дня.

Дык вось як паны паслы рупяцца, каб пазбавіць нацыянальных меншасьцей самаўрадаў.

Адзіны ратунак ад гэтае нядолі—пратэсты, што і праяўляюць паслы нацыянальных меньшасьцяў.

Няхай, хоць сьвет даведаецца, як крыўдзіцца насяленьне польскае дзяржавы няпольскае нацыянальнасьці.

# Кітайскія падзеі.

З Нанкіна надходзяць весткі, што ў часе разгрузкі двух вазоў з гарматнымі набоямі, здарыўся страшэнны ўзрыў, якім 100 кітайскіх работнікаў было забіта. Шмат работнікаў шукаючы ратунку ўтапілася ў рачцэ.

Узрывам пашкоджана 3 караблі. На месца катастрофы явіўся сам Чанг-Кай-Шэк, які асабіста кіраваў ратункавым аддзелам. Прычыны ўзрыву няведамыя.

З Пэкіна перадаюць, што міністар справядлівасьці пэкінскага ўраду разаслаў усім судом прыказ, якім загадвае ў карацейшы тэрмін разгледзіць усе справы камуністых. У сувязі з гэтым хутка будуць разгледжаны дзьве справы: справа Барадзіной, трох савецкіх дыплёматычных кур'ераў і справа савецкіх грамадзян арыштаваных у часе налёту на савецкае пасольства.

Японскія газэты зьмяшчаюць весткі, што кітайскія агітатары праяўляюць актыўную дзейнасьць. Яны ходзяць па крамах і глядзяць ці няма там японскіх тавараў. Як відаць, дык Кітайцы байкатуюць вырабы японскага вытворства.

У падзеях на фронце гэтым днямі важных перамен ня было. Палажэньне Чанг-Тсо-Ліна, які вядзе сваю акцыю пад чужацкім кіраўніцтвам, астаецца быць крытычным. Перамагае нацыянальная незалежніцкая армія Чанг-Кай-Шэка.

*Сяляне! Арганізуйцеся, у арганізацыі—сіла!*

# Што дзеецца ў сьвеце?

## Радавы Саюз.

Яшчэ ўсё адчуваецца там трывога за сваю бясьпечнасьць у сувязі з разрывам дыплёматычных зносінаў з Англіяй і з тымі здарэньнямі, якія праявіліся апошнімі часамі, як напады на некаторыя савецкія ўстановы і паасобных дзеячаў. Не малую трывогу адчувае савецкі арганізм і з-за апазыцыйнага руху ў камуністычнай партыі.

У сувязі з рожнымі падзеямі ў Савецкім Саюзе некарыснымі для савецкай улады, адбываюцца тэрорыстычныя акты і рэпрэсіі адносна асобаў западазроных у непрыхільнасьці да ўлады.

Расейскія пісьменьнікі надрукавалі ў замежных газэтах пратэст проці таго ўціску вольнасьці слова, які пануе ў дзяржаве Саветаў. Пратэст заклікае пісьменьнікаў усяго сьвету падняць голас абароны проці савецкага ўціску і тэрору.

На Ўкраіне нацыянальны рух пашыраецца, ідэя незалежнасьці ад Масквы набірае ўсё большай і большай сілы. Савецкая ўлада адчуваючы гэта быццам пашла на ўступкі, аднак-жа гэтыя ўступкі ня могуць здаволіць Украінцаў. Самыя-ж уступкі для Ўкраінцаў выяўляюцца ў раўнапраўнасьці ўкраінскае мовы з мовай расейскай на Ўкраіне.

Савецкая ўлада падпісала дагавор з жыдоўскім камітэтам ІСА ў Парыжы, згодна якога ў Савецкай дзяржаве адчыняецца філія гэтага камітэту, які будзе рэгуляваць жыдоўскую эміграцыю з Расеі і сваімі сродкамі дапаможа загаспадаравацца ў Расеі на земляробстве 3.000 жыдоўскім сем'ям.

## Нямеччына.

У Нямеччыне паводка ахапіла вялікія абшары і заліла некалькі местаў. Болей усяго ўцярпела места Бэргісюбэль, дзе на'т утапілася 93 чалавекі. Магчыма, што запраўдная лічба ахвяраў паводкі ёсьць значна вышэйшая, бо ёсьць многа прапаўшых бяз весткі. Усяго ў раёне паводкі ёсьць ужо 130 утопленікаў.

Таксама цяжка ўцярпела места Готленбар, дзе большая частка места амаль што зусім спустошана.

Пад націскам Антанты Нямеччына збурыла свае крэпасьці на польскай граніцы. Антанта (саюз Англіі, Францыі, Японіі, Бэльгіі і Італіі) прызнала, што Нямеччына правяла разаружэньне. Магчыма, што за гэта Нямеччына будзе дамагацца ад Антанты ўступак на яе карысьць. Нямеччыне трэба многа чаго дамагацца ад Антанты. Некаторыя абшары нямецкае зямлі знаходзяцца яшчэ пад часовай акупацыяй пераможцаў у сьвятовай вайне. Дык і пэўна скарэйшага вызваленьня іх з пад чужацкага панаваньня і будзе дамагацца Нямеччына.

Гэтымі днямі на 58 годзе жыцьця памёр нямецкі генэрал Гофман. Гэта той Гофман, які прыказаў бальшавікам падпісаць у Берасьце спакой на гэтакіх варунках, на якіх ён пажадае.

Пасьля заканчэньня вайны, каб зьністожыць савецкую ўладу ў Расеі, якую Гофман ненавідзіў, ён прапаведаваў аружнае выступленьне ўсіх дзяржаў проці бальшавікоў.

Нямецкі адмірал Кох, які браў удзел у кіраваньні марскімі апэрацыямі ў часе вайны, гэтымі днямі купаючыся ўтапіўся.

Экс-прынц пруські Фрыдрых у часе прызавага спорту, упаў з каня і забіўся.

## Розныя весткі.

**Аўстрыя.** Аўстрыяцкі лятнічы саюз гатовіцца да праектаванага лёту Вена—Амэрыка. Праца ідзе памысна наперад.

**Марокко**. Гішпанскае войска, як даносяць, быццам перамагло Сэлітэна ў Марокку (брата вядомага Абдэль-Крыма). Быццам Сэлітэн здаўся на ласку Французаў. Як-бы яно ня было, але-ж як відаць з гэтае нават няўдачы, дык вызвольны рух ад панаваньня чужынцаў у Марокку ня спыняецца.

**Суматра**. На Суматры, (выспа на Індыйскім акіяне—галяндская калёнія), арыштавана 40 камуністых, якія мелі значныя ўплывы на насяленьне.

**Ірляндыя.** Няведамыя тры асобы забілі ірляндскага міністра справядлівасьці, у час калі міністар ехаў самаходам да касьцёла.

**Францыя.** Роялістаў Лявона Додэ, які нядаўна ўцёк з вастрогу, знайсьці не ўдалося. Арыштаванага ў сувязі з гэтым рэдактара ралістычнае (манархістычнае) газэты Піё — звольнілі.

**Дык кожны, хто ўмее чытаць, спяшайся выпісаць сваю газэту „Сялянскую Ніву“.**

# НАВІНЫ.

— **Школа ў Шаўлянах.** У вёсцы Шаўлянах, Браслаўскага павету, сёлета істнавала беларуская прыватная школа адчыненая з дапамогаю Беларускага Інстытуту Гасп. і Культ. і кіраваная ім.

Як нас інфармуюць заняткі закончыліся 28 чэрвеня г. г., да канца школьнага году дзяцей хадзіла вельмі многа і вучыліся ахвотна.

Бацькі школьнікаў гэтае і суседніх вёсак зьвяртаюцца цераз пасярэдніцтва вучылькі да старшыні Інстытуту з запытаньнем аб далейшым лёсе школы. Яны пытаюцца парады як утрымаць школу на далей, ці трэба падаваць дэкляарацыі ізноў да інспэктара? Ясна, што Інстытут зробіць усё залежнае ад яго і школа істнаваць будзе.

Нацыянальную сьведамасьць Шаўлянцаў і іх прыхільнасьць да роднае школы вітаем і ставім у прыклад іншым.

— **Новыя Гурткі Інстытуту.** У апошнія часы арганізаваны гурткі Інстытуту Гаспадаркі і Культуры ў **Арлянятах** Ашмянскага павету, **Вялікай Ліпе** Нясьвіскага павету, **Дуброве** Маладэчанскага павату і **Лаварышках** Віленска-Троцкага павету.

— **Беларускія спэктаклі на вёсцы.** Беларускі Інстытут Гаспадаркі і Культуры прычыніўся да вялікага ажыўленьня ў ладжаньні беларускіх спэктакляў на вёсцы. Апрача адумыслова арганізаванай трупы „Беларускі Народны Тэатр“, якая цешыцца сярод публікі вялікім пасьпехам, паасобныя гурткі Інстытуту самі пры помачы ўласных сіл ладзяць таксама з пасьпехам беларускія спэктаклі-вечарыны. Некаторыя гурткі, як у Шутавічах Ашмянскага павету і ў Жодзішках Вялейскага пав. ладзяць спэктаклі ня толькі ў сваіх вёсках, але робяць невялічкія аб'езды і ставяць спэктаклі ў ваколіцы. Гэтая культурная праца гурткоў Інстытуту прыносе аграмадную карысьць адраджэнскага руху і вельмі часта выяўляе здольныя артыстычныя сілы-самародкі сярод беларускай сялянскай моладзі.

— **Брахня на Інстытут.** „Беларускае Слова“ ў № 22 зьмяшчае „крытыку“ аб справаздачы гуртка Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры ў Гайніне і як правіннасьць гуртку ставіць слабы тэмп працы. Зацікавіўшыся гэтым наша рэдакцыя перагледзела „Бел. Слова“, каб знайсьці справаздачы аб працы паўлюкевічаўскае „Прасьветы“. І калі Паўлюкевіч дагледзеў у гуртках Інстытуту слабы тэмп працы, дык мы ў яго „Прасьвеце“ зусім ніякае працы не прыкмецілі. Прыпісаўшы Інстытуту нейкага Цяплоўскага свайго аднадумца-палянафіла і паказаўшы сваю недарэчнасьць, „Паўлюкевічанка“ запраўды зьехала на шлях вар'ятаў, бо гаварыць аб Інстытуце гэтак як яна гаворыць, можа або дурны, або бязчэсны чалавек. Інстытут паміж іншым арганізаваў тэатр, які вельмі добра ўжо працуе. Інстытут правёў коопэратыўна-гандлёвыя курсы, Інстытут утрымоўвае некалькі бібліятэк-чытальняў і хоць дзьве прыватныя школы, Інстытут прыдбаў калекцыю мінэралаў у Чэхаславаччыне, якую мае хутка атрымаць. Інстытут наладжвае атпраўку моладзі на навуку ў Амэрыку... І гэта ўсё робіць пры дапамозе выключна беларускага грамадзянства, дзякуючы яго падтрыманьню, ну, а што зрабіў Паўлюкевіч маючы ад ураду значную дапамогу? Няхай скажа!

— **Паседжаньне меставай рады.** На 18-га г. м. вызначана паседжаньне новай Віленскай меставой Рады.

На парадку дня стаяць справы: выбары прэзыдыуму, лаўнікаў і кіраўнікоў сэкцыяў.

# Да нас пішуць.

### Вучыцелька круціць.

(Школа ў м. Астрыне, Лідзкага пав.).

У нашым мястэчку Астрыне ёсьць польская школа. У гэтым годзе было шэсьць клясаў. Як пачынаўся школьны год, гэта знача 1-га верасьня 1926 году, вучняў запісалася многа і пачалі брацца за навуку, але бяда, бо ня было кніг. Вучыцялі сказалі, што трэба даць грошы наперад, дык яны выпішуць кнігі. Вучням было добра і гэтак. Кожны, каму толькі былі патрэбныя кнігі, даў грошы. Найбольш, бо болей як 100 зл. атрымала вучыцялька В. А. Гэтая складка была ў месяцы верасьні, але прайшло два месяцы, а кніг няма і няма. І калі спыталіся ў вучыцелькі, калі прыдуць кнігі, дык яна сказала, што паслала грошы ўжо два тыдні таму назад. Дзеля якой прычыны яна затрымала грошы і чаму не паслала тады, як атрымала, гэтага ніхто ня ведае. І гэтак вось дачакаліся Каляд. Хацелася на сьвяты мець кнігі, дык ізноў запыталі. Вучыцелька сказала, што кнігі на пошце і што трэба, каб вучні пашлі якім-колечы сьвяточным днём іх атрымаць. Кнігі былі вельмі патрэбныя, дык вучні і зрабілі гэтак. Але з чым пришлі, з тым і пайшлі, бо кніг ня было. Вучыцелька сказала, што трэба чакаць далей. Пасьля Каляд вучні яшчэ некалькі разоў зьвярталіся да вучыцелькі з запытаньнем адносна кнігаў, але-ж кніг ня было і гэтак дачакаліся выпускных экзаменаў. А пры экзаменах вучні правучыўшыся бяз кнігаў, (вот красачка польскае навукі і спрыту—вучыць бяз кніг), атрымалі „недастатачнасьць". Ну разумеецца, грошы прапалі, бо вучыцелька і дагэтуль яшчэ ўсё адбіваецца адкладам. Вялікі сорам вучыцельцы за гэтую неакуратнасьць.

Вучань.

### Няўдачная рэвізія.

(З Браслаўшчыны).

Вядомай рэчай ёсьць, што нашая паліцыя надта чула прыглядаецца да кожнагаківаньня пальца ў боце Беларуса. Калі ёй яшчэ які злы чалавек шапнець над вуха, што дзеколечы ёсьць сьвядомы Беларус у вёсцы, дык яна зараз рамушкі з шапак пад бараду і на ўсіх „парусах" ляцяць шукаць таго „праступніка".

Тыдзень таму назад паліцыя таксама-ж на ўсіх парусах прыляцела ў вёску Шавяніш-кі, Браслаўскай вол. да Калтурэвіча, сябры Беларускага Сялянскага Саюзу. Прыляцеўшы і нічога не гаворачы, прынялася рабіць рэвізію. Перш-наперш, як толькі ўвайшлі ў хату, дык і хапіліся білету Сял. Саюзу. Знайшоўшы білет, паліцыя вельмі ўзрадавалася, то-ж важны дакумэнт на доказ віны і праступнасьці.

Апрача білету не знашлі нічога. Білет усё-ж такі забралі, накрычалі, нагаласавалі і загадалі „праступніку" на заўтра явіцца на пастарунак. Калтурэвіч на пастарунак не пашоў, мевся ісьці ў другі бок шукаць праўды, дый парадзіцца з калегамі сябрамі Сял. Саюзу. Але мусіць благім довадам праступку зьявіўся білет Сял. Саюзу, бо на другі дзень паліцыя зьвярнула яго Калтурэвічу. Можа выняткова, на пастарунку хтоколечы разумнейшы ёсьць, дык і разабраўся лепей... Аднак-жа высокі стаж паліцэйскай адукацыі! Тагды паліцыя саўсім зьмягчэла, перапрасіла; выявілася поўнасьцю,што рабілі з нявіннага чалавека „праступніка".

Дык вось Сяляне-Беларусы не адступайце перад страшнай паліцыяй, а сьмела арганізуйцеся, бо толькі ў арганізацыі—сіла. Калі будзем арганізаванымі, дык ніякая злая сіла нас не пераможа.

Толькі арганізаванасьцю мы дамо адбой тым злым сілам, якія крыўдзяць нас і зьдзекуюцца над намі!

Кароль Цыбук.

### Як жывзцца ў вёсцы Крынках.

(Стаўпецкі павет).

У вёсцы Крынках, Жудавіцкае гміны сялянам жывецца вельмі кепска, а чаму? Таму, што сяляне бедныя і вось беднасьць мучыць іх. Вёска Крынкі бедная ўсім і дроў няма, таму, што няма лесу і пашы няма, таму што зямлі мала, дык ці не за гэта, гэтая вёска вельмі багатая—панскімі падлізьнікамі. Асабліва-ж адзначыліся з гэтае стады „слаўных" два Іваны, адзін Га, а другі—Ку. Цераз іх прысутнасьць, дык і жыцьць у вёсцы нельга. Усё, што толькі робіцца ў вёсцы, дык яны рапартуюць туды, куды належыцца. Калі хто назьбірае часам гнілога гальля ў лесе і прыняся на плечах, каб зварыць вячэру, або часам папасе ў кустарніках скаціну, дык аб гэтым ужо ведае пан Жароўскі, а пану гэтага толькі і трэба. На работу да яго ніхто хадзіць ня хоча, бо ён ня плаціць, дык за правіннасьць прымусіць працаваць чалавека два-тры дні. І вось, нашы два Іваны, гэтыя—так сказаць—панскія вушы, хацелі яшчэ лепей падлізацца да пана... Яны згаварыліся спасьвіць панскую сенажаць, а пасьле сказаць на таго, на каго захочуць. Як задумалі так і зрабілі, але-ж не ўдалося, бо пан злавіў іх самых пасучы. Дык чуваць, што нашы падлізьнікі за ўсю сваю працу — страцілі панскую ласку і атрымалі сабачыя клічкі.

Янка Праўдзін.

### З вёсні Макашы.

(Нясьвіскі павет).

Пан Вушкевіч, жонка якога служыць вучыцелькаю ў польскай школе, жыве вельмі лагодна з паліцыяй і адміністрацыяй, дык людзі ў гэтым прыяцельстве бачаць шпікоўства. Апрача таго пан Вушкевіч так неафіцыяльна таргуе каленіяльнымі спажывецкімі таварамі, а таксама і „wyskokowymi" напіткамі. А калі пыталіся ў гандляра, чаму няма вывескі, дык ён сказаў перад камандантам і войтам, што наперад вас павешу, а тагды спраўлю вывеску. Усё гэта робіць уражаньне, што пан Вушкевіч і праўда—шпік. У той час, калі паліцыя прыстае да ўсякае драбнасткі ў адносінах да сялянства і прапускае міма прадажу гарэлкі, дык інакай назваць гэтакую праяву нельга.

Пісаць аб гэтым змушае тое дрэнная зьявішча ў вёсцы, што дзякуючы гэтай вясковай крамцы, дзеці вучацца красьці. Крамка прымае ад дзяцей усё: і яйкі і збожжа торбачку, за цацкі ды папяросы... Горкі.

## НАШАЯ ПОШТА.

**К. Валасэвічу:** Памылкова было надрукавана ў № 46 „С. Н." Валшэвіча. У адрэснай кніжцы запісана добра. У „Саху" і „Biełarusku-ju Krynicu" падалі дакладны адрэс.

**К. Паплаўскаму:** Калі знойдзецца нехапаючыя нумары, то вышлем Вам.

**Малапісьменнаму:** Карэспандэнцыю Вашу пастараемся зьмясьціць. Матэр'ял у куток сьмеху ня зусім адпаведны.

**М. Трапежнікаву:** Газэту пасылаем, чакаем на падпіску.

**П. Палачаніну:** Газэту пасылаем Вам ад 23-га чэрвеня.

**Ант. Нікіцюку, Ст. Якубецкаму:** Газэту пасылаем.

Са зборніка трыалетаў:

### „Мудра прыгаворка — салодка і горка!"

* * *

Дзе сварка ў хаці гуляе,
шкада там усякай натугі:
Стуль згода барджэй уцякае,
дзе сварка ў хаці гуляе.

Аб ладзе ніхто там ня дбае:
ні бацька, ні дзеці, ні слугі, —
дзе сварка ў хаці гуляе,
шкада там усякай натугі. —

(З кітайскага).

* * *

Мала варты кот такі, што ў адну глядзіць нару —
ня зірне на ўсе бакі, мала варты кот такі.
Іншы мышы, пацукі ловіць з кожных нор ў пару.—
Мала варты кот такі, што ў адну глядзіць нару.—

Г. Леўчык.

## КУТОК СЬМЕХУ.

### Пры будове вастрогу.

Селянін да інжынера: Скажы панок, для каго гэта такую прыгожую хату будуеце?

Інжынер: Гэта для вашага брата.

Селянін: А дзе там, нам мужыкам жыць у такой хаце, няхай ужо Бог давядзе вам, панок, у ёй век пакончыць.

### У школе.

Вучыцель: Скажы мне Басак, як людзі ўзналі колькі вёрст у мінуту пралятае гук?

Вучань: Пасадзілі чалавека з гадзіннікам у гармату і выстралілі, а чалавек праляцеўшы па паветры, зляцеў на зямлю, пабачыў на гадзіннік і даведаўся колькі ён ляцеў, толькі ён ляціць і гук.

## НАВАГРАДЗКАЯ
## Беларуская 8-х кл. Гімназія
### Прырода - матэматычнага Тыпу

(І, ІІ і ІІІ кл. атрымалі няпоўныя правы панствовых гімназіяў).

Даводзіць да ведама грамадзянства, што прыймавыя экзамены вучняў на 1927 — 1928 школьны год у-ва ўсе клясы Гімназіі адбудуцца восеньню: ад 1-га да 10-га верасьня.

Заявы аб дапушчэньні дзяцей да экзаменаў падаюць бацькі або апякуны.

Да заявы трэба далучыць:

1) Мэтрыку аб нараджэньні,

2) Пасьведчаньне доктора аб прышчэпе воспы.

3) Дакумэнты аб папярэдняй адукацыі, калі паступаючы вучыўся ў якой школе.

Жадаючы паступіць у 8-ю клясу, або перавясьціся з іншаў гімназіі у гэтую клясу, павінны зьвярнуцца з просьбаю „Do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Białostockiego w Białymstoku" аб дазволе, далучыўшы да паданьня вышэй абазначаныя дакумэнты.

Пры Гімназіі ад 8-га красавіка г. г. істнуе на кошт ураду інтэрнат для хлапцоў і дзяўчат паасобку, на наступных варунках:

Памешканьне, апал, сьвятло, жалезнае ложка, прыслуга і наагул ўся абстанова — бясплатна; пасьцель-жа і бялізна ўласная.

На ўтрыманьне бярэцца ў месяц:

1) 24 кг. жытняй мукі,
2) 4 кг. пшанічнай мукі,
3) 4 кг. круп,
4) 2 кг сала,
5) 32 кг. бульбы.

Па жаданьню бацькоў, замест прадуктаў можа быць плата ў грашох, паводле коштоўнасьці гэтых прадуктаў.

Заняткі ў гімназіі пачнуцца 1-га верасьня.

Дырэкцыя.



*СЯЛЯНЕ! Прысылайце падпіску, падахвочвайце другіх прысылаць грошы і пашырайце „Сялянскую Ніву!"*

Рэдактар і выдавец К. Мацкевіч. Беларуская Друкарня ім. Ф. Скарыны, Вільня—Людвісарская 1.